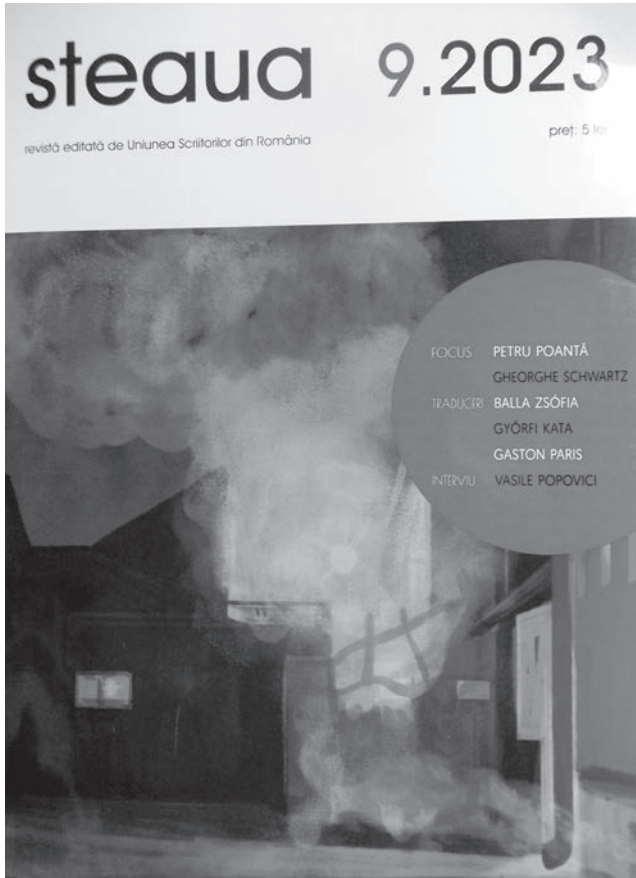

Publicații clujene: revista STEUA nr. 9/ 2023

Petru Poantă, critic literar, exeget

Student la Filologia din Cluj din 1965, Petru Poantă se remarcă de la început ca mare iubitor de poezie și fin comentator al acesteia în general, descoperind până la *metodă* cam tot ceea ce se scria în Europa acelor ani despre poezie și arta poeziei. „Toată lumea, inclusiv soția, Irina, îi spunea Petre”, notează cu afecțiune prietenul și colegul său de generație și de redacții, poetul Adrian Popescu, în evocarea intitulată *I se spunea Petre*. România traversa o perioadă de „relativă deschidere” spre o reală democrație după cunoscutele evenimente politice din Estul și Vestul Europei anulului 1968, de la Praga, de la Paris. Adrian Popescu observă aceste schimbări de „atmosferă” din țările europene, accentuând pe atitudinea tineretului de atunci: „Citeam cam aceleași cărți, le comentam cu voluptatea descoperirii unor modele”. Petru Poantă vorbea, analiza și scria despre cărți din importante literaturi ale lumii, din Franța, Italia, Germania, Marea Britanie, despre literatura din țările nord-europene și a celor

sud-americe, veșnic preocupat de poezie. După perioada de început ca strălucit cronicar, încă de la fondare (1968), al revistei studentești *Echinox*, colaborează la revista *Tribuna*, devine redactor la revista *Steaua*, traduce din literatura europeană, cercurile literare intuind în el criticul de mare viitor. Are minunați colegi de generație, manifestând un acut simț al prieteniei literare, publică numeroase cărți de analiză a poeziei contemporane foarte apreciate, premiate nu de puține ori. *Metoda* lui Petru Poantă – scrie Adrian Popescu – mi se pare similară cu cea a Școlii critice de la Geneva... Poantă se identifica afectiv cu cele citite, credea în realitatea ficțiunii, trăia poezia ca și cum el ar fi scris-o, o aspira cu senzualitate... Avea o evidentă empatie afectivă și cognitivă în toate examinările sale... Avea *metoda* sa, patentul lui. În exegezele sale intra în pielea autorului, identificându-se cu el. A descifrat cu pertinență obsesiile creative ale poezilor, inclusiv cele din opera lui Coșbuc... Volumele publicate în timp au

fost reeditate de Irina Petraș în numeroase selecții, antologii, pentru a oferi „o panoramă a scrisului său critic”. Victor Cubleșan completează

pentru Petru Poantă un portret auroral. Menționează în primul rând textele sale critice asupra poeziei contemporane. Ca titular al rubricii de

cronică literară de poezie din *Echinox* și mai apoi din *Steaua* (alături de foarte multe alte colaborări), s-a remarcat și impus ca un foarte bun cunosător al domeniului. Volumele sale (mai ales *Radiografii*-ile) au demonstrat că textele din reviste nu sunt împușcături în noapte... O metodă, un sistem și un echilibrat cântar valoric au stat de la început în spatele unei abordări care a conturat o hartă foarte precisă a contemporaneității, apropiată ca extindere și ambiție de o veritabilă istorie literară din mers a poeziei. Se spune despre criticii care sunt blânzi cu autorii luați sub lupă că sunt generoși... Criticul Poantă a fost constant sever, în sensul unei neabdicări de la principii... El a înglobat în tehnica sa imersarea în text, dezarticularea acestuia și coborârea înspre resorturile primare... Petru Poantă scrie exact, sintetic, cu o claritate maximală a ideilor... Autorul are o îndemânare a scrisului care este foarte vizibilă văzând paletarul foarte extins de cuvinte pe care îl utilizează... Cărțile sale rămân pe raftul dintâi al literaturii noastre..., pregătite oricând pentru lectură.

Eseuri și comentarii literare: „Bufonul sau hafizul” de Marcela Ciorța – o nouă

descindere în textele lui Dimitrie Cantemir, relevând partea lor anecdotică; „Pe urmele primului profesor universitar român” de Lukács József; „Fascinația investigației psihologice” de Gheorghe Glodeanu – despre romanele și proza scurtă ale lui Constantin Țoiu (1923-2012); „*Un echinox destin pecete*: Poezia lui Adrian Popescu [II]” de Livia Titieni; „Cum valorifici noi ediții” de Radu Ilarion Munteanu – având în vedere recentul volum de proze, «Luna gheboasă» de Radu Țuculescu, o ediție reșlefuită; „Gheorghe Schwartz: *Începem cu Anabasis*” de Anton Ilica ș.a.

Cărți (selectiv): Victor Cubleșan despre volumul «Trei femei, cu mine, patru» de Hanna Bota – Ed. Cartea Românească, 2023; Ion Pop analizează cartea de versuri «Realist și egal» de Ion Buzu – Ed. Charmides, 2021; Viorel Mureșan, «César Vallejo urcă pe Machu Picchu», poezii de George Vulturescu – Ed. Limes, 2023; Laszlo Alexandru, volumul «Revolverul arhanghelului. Mișcarea legionară și mistica asasinatului politic» de Cristian Manolachi – Ed. Humanitas, 2023.

Virgil RAȚIU

Cioace la SATIRICON – octombrie 2023

Dan BĂGĂREAN DIAGNOSTIC NEMILOS Dragostea-i o cruntă boală, Spun să știe lumea toată; Evoluția-i domoală, Dar la pat cad doi deodată! LOCUL ÎNTÂI PE LINIE Programele-antidrog sunt eșuate? Degeaba ne cuprinde azi mânia, Că drogurile-s clar evaluate Și chiar ajung la toată România! Aurel CHIRA ARS NOVA (50% în plus la pensie) Artiști din patria sărmană Primesc de la buget pomană. Și bucătării, bunăoară, Cer, că-s cu arta... culinară. Ștefan CIOCIANU MEDITAȚIE Tăcerea soaței e un vis Frumos pe care ni-l dorim, Dar, din păcate, ne e scris Să-l prindem numai când dormim. BANCHERUL Personajul cel meschin Care-ți dă umbrelă nouă Când afară e senin Și ți-o ia-napoi când plouă. Gheorghe CIREAP DESPRE MAGISTRAȚI Munca voastră este-n van, Dacă nu descoperiți Legătura dintre ban Și bandiți!	ÎNTRE DOUĂ VÂRSTE Nu mai știu ce să gândesc, Totul e-n suspensie: Ba mă simt că-ntineresc, Ba-mi doresc la pensie! Octavian CORDOȘ AVEM VALOARE Fotbalu-i de calitate, Jucătorii ni-s vioi; Toate sunt realitate... Cât jucăm doar între noi. Grigore COTUL MECIURILE NAȚIONALEI Sunt mândri spectatorii, Progresul e real... Puținele victorii S-au terminat egal. CONVIEȚUIRE În jeburi n-am nici o lețcaie, Iar fizic nu mai am resurse, Că ziua-s calul de bătaie Și noaptea calul ei de curse. Adela COTUL LA VÂRSTA SENECTUȚII Zâmbește azi cu nostalgie, Că și-a dorit o viață lungă, Dar iată ce anomalie: Ea, babă, n-ar fi vrut s-ajungă. VIITORULUI DASCĂL Vei fi profesor zeci de ani, Cu viitorul față-n față, O să te-appropii de titani, În schimb, elev... rămâi o viață!	Eugen COȚA COLEGILOR DE CENACLU Sunt în groapă c-un picior, Dar îmi vine greu să mor: Voi, bărbați de milioane, N-aveți bani nici de coroane. Liviu CRIȘAN UNUIA „FĂRĂ” CHELIE Am înțeles ce-ncerci, confrate, Tot părul care ți-a rămas L-ai pieptănat din față-n spate, Dar totuși, chiar pe cel din nas? Vasile B. GĂDĂLIN TELESPECTATOR Dezamăgit mă simt la țară, Eu, om bătrân cu părul nins, Și anii mi-s ca o povară... De când războaie s-au aprins! APROPO DE CORUPȚIE Când corupția-i în floare Și pădurile dispar, Unde să mai stau eu oare La o umbră de stejar? Petru-Ioan GÂRDA UNUI MANELIST - epitaf N-a murit de boală Cum doreau dușmanii, Ci de plictiseală, Numărându-și banii. UNUI AVOCAT - epitaf Scăpat-a de la moarte ucigașii, Pledând cu competență și cu zel Și zace trist că nu îl va scăpa și Pe-acela ce l-a omorât pe el.	Gențiana GROZA CONSTATARE Multe bunuri ies din țară Și-altele ne vin la noi: Șmecherii ne-aduc de-afară ...Chiar și tone de gunoi! Rodica JEICAN ANATOMIE Dintele ce ne apare Ultimul în maxilare - Este scris și în geneză - E acela din proteză. Doina MICLEA ACEIAȘI ALEȘI De când știm au guvernat Și doar vânt au semănat; Ce recoltă mai adună, Când mereu sunt în furtună? Marius MICLEA POLITICA ROMÂNEASCĂ SAU DE CE EMIGRĂM Numai vulpea o întrece C-un surâs, cu sânge rece; Ea te fură, te subjugă Și-n final... o iei la fugă! Zeno MILLEA CONTRASTE Totul urcă, totul crește Precum apele lui Noe, Singurul ce se-adâncește E canalul zis Băstroe. Gavril MOISA FEMEIA La noi se spune și se știe Că ea e o bijuterie, Dar dacă stai și te socoți Constați, că nu e pentru toți.	Gavril NECIU IERARHIA PUTERILOR ÎN STAT Mai acum o săptămână, Magistrații-au demonstrat Că, având cuțitu-n mână, Ei sunt cei mai tari în stat! Radu PĂCURAR APOSTOLI VECHI ȘI... NOI Domnul stă în Cer și vede De copii lui, în Post: Tot al doispelea va crede În Isus... că-i contra cost. JOB Deseori îmi piere cheful, Munca nu îmi face bine, Uneori mai fac pe șeful, Iară el... mereu, pe mine! Horea PRODAN VORBA LUI GLODEANU Vezi cum toată lumea zbiară C-o să fie iarnă grea, Deci eu vă propun ceva: Să iernăm și noi în vară. Vladimir SĂRĂȚILĂ EȘEC EDUCAȚIONAL Lovit în frunte, cu furie, Călcă pe dinți ca mai 'nainte, Dar vai de-a lui pedagogie, Căci grebla nu a prins la minte. Mihai TEOGNOȘTE SNOBISM Toți plebeii știu să soarbă Vise din banala iarbă, Deci, elite cu bonton, Vom fuma de azi gazon.
---	---	--	--	--

Grupaj realizat de
Grigore Cotul și
Petru-Ioan Gârda